

„Jezus Chrystus – ten sam wczoraj, dziś i na wieki.” (Hbr 13,8)

Wprowadzenie: Kiedy wiara wisiła na włosku

W IV wieku, świeżo po okresie prześladowań i jeszcze krucha, wspólnota Kościoła stanęła wobec jednego z największych kryzysów w swojej historii. I nie pochodził on z zewnątrz, lecz z samego wnętrza: **Czy Chrystus jest prawdziwie Bogiem?**

Rozpoczęła się bitwa – nie z użyciem mieczy, lecz poprzez spór teologiczny, sobory, wygnania i osobiste cierpienia. W samym centrum tego burzliwego okresu stanął człowiek wyjątkowy, odważny i niezłomny: **święty Atanazy z Aleksandrii**, biskup, teolog i nieustraszony obrońca prawdziwej wiary przeciwko herezji ariańskiej.

Dziś, w czasach, gdy wielu relatywizuje boskość Chrystusa lub widzi w Nim jedynie „duchowego nauczyciela”, walka Atanazego jest **nadzwyczaj aktualna**. Jego świadectwo to nie tylko fakt historyczny – to **drogowskaz dla chrześcijan, którzy pragną pozostać wierni w epoce zamętu**.

Czym jest arianizm?

Arianizm nosi nazwę od Ariusza – prezbitera z Aleksandrii, który na początku IV wieku głosił, że **Jezus Chrystus nie jest prawdziwym Bogiem**, lecz stworzeniem – co prawda wyjątkowym, najdoskonalszym, stworzonym przed wszystkimi innymi, ale **niższym od Ojca**.

Innymi słowy, według Ariusza Syn Boży **nie był odwieczny i nie był współistotny Ojcu**. Jego najczęściej cytowane twierdzenie brzmiało: „*Był czas, kiedy Syna nie było.*”

Tymczasem Ewangelia Jana mówi jasno:

„Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga i Bogiem było Słowo.” (J 1,1)

Odrzucenie pełnej boskości Chrystusa nie jest zwykłą pomyłką teologiczną: **to duchowa trucizna zniekształcająca oblicze Zbawiciela**. Bo jeśli Chrystus nie jest Bogiem, **nie może nas zbawić** – tylko Bóg może odkupić ludzkość. Jeśli nie jest odwieczny, **nie jest Alfą i Omega** (Ap 22,13). Jeśli nie jest współistotny Ojcu, **runie sama Trójca Święta**.

Święty Atanazy – obrońca ortodoksji

Św. Atanazy urodził się około 295 r. w Aleksandrii w Egipcie. Już jako młody człowiek wyróżniał się bystrością umysłu i głęboką duchowością. Był diakonem u boku biskupa Aleksandra podczas **Soboru Nicejskiego** w 325 r., gdzie arianizm został oficjalnie potępiony, a Kościół wyznał, że Chrystus jest **„Bogiem prawdziwym z Boga prawdziwego, zrodzonym, a nie stworzonym, współistotnym Ojcu.”**

Kiedy w 328 r. został biskupem Aleksandrii, rozpoczął się dla niego swoisty teologiczny męczeński żywot. Został **wygnany aż pięć razy**, żył w ukryciu, był oczerniany, grożono mu śmiercią. A mimo to **nigdy się nie ugiął** – nawet pod naciskiem cesarza czy ariańskich biskupów, którzy opanowali znaczną część Kościoła.

Mówiono o nim: *„Atanazy przeciwko światu”* – i nie była to przesada. Osamotniony, prześladowany, **pozostał niezłomny w obronie boskości Chrystusa**.

Sedno konfliktu: Kim jest Jezus Chrystus?

Św. Atanazy z niezłomną stanowczością bronił prawdy, że **Słowo Boże jest odwieczne, niestworzone, prawdziwie Boskie**. Jego najważniejsze dzieło, *Przeciw arianom*, to kamień milowy chrystologii.

Dla Atanazego zaprzeczenie boskości Chrystusa było równoznaczne z odrzuceniem **naszego własnego zbawienia**:

„Słowo stało się człowiekiem, abyśmy my mogli stać się Bogiem.”
(O Wcieleniu Słowa)

Chrystus nie stał się człowiekiem jedynie po to, by dać przykład moralny, ale aby **od wewnątrz odkupić ludzką naturę**, zjednoczyć ją z boskością i uleczyć to, co grzech zniszczył. To możliwe **tylko wtedy, gdy naprawdę jest Bogiem**.

Dlaczego to dotyczy także nas?

Dziś **wielu powtarza błędy arianizmu**, choć w nowoczesnym języku. Mówią, że Jezus to „wielki prorok”, „duchowy przewodnik”, „oświecony człowiek”, ale wahają się przyznać, że jest **prawdziwym Bogiem, Panem wszechświata i Sędzią żywych i umarłych**.

Co więcej, współczesne ideologie często relatywizują prawdy wiary, sprowadzając religię do etyki lub emocji. Świadek Atanazego **przywraca nas do centrum Ewangelii: Chrystus jest Bogiem – to absolutny fundament wiary**.

Zastosowanie w praktyce: Żyć wiarą jak Atanazy

□ 1. **Nie wstydź się wyznawać, że Chrystus jest Panem**

Nie bój się mówić, że Jezus Chrystus jest Bogiem – nawet jeśli inni będą się z ciebie śmiać. Pamiętaj: **prawda nie podlega negocjacji**.

□ 2. **Pogłębiaj swoją wiedzę o wierze**

Czytaj Credo, Ewangelię Jana, studiuj nauczanie Kościoła o Chrystusie. Ignorancja to żyzna gleba dla błędu. Formacja to **tarcza i miecz** w czasach zamętu.

□ 3. **Módl się słowami pełnymi prawdziwej wiary**

Odmawiaj modlitwy chrystologiczne, takie jak Chwała na wysokości, Credo nicejskie, Anioł Pański. Zawierają one w sobie prawdę, **za którą Atanazy oddał wszystko**.

□ 4. **Bądź odważny wobec presji świata**

Czy jesteś wyśmiewany z powodu swojej wiary? Czy żąda się od ciebie milczenia lub kompromisu? Pamiętaj o Atanazym: **lepiej być w mniejszości z prawdą niż w większości z błędem**.

□ 5. Wspieraj wiernych pasterzy

Nawet dziś nie brakuje „ariańskich biskupów”, którzy rozmywiają lub odrzucają kluczowe prawdy. Módl się za wiernych kapłanów i biskupów, wspieraj ich i **bądź jasnym świadkiem w swojej wspólnocie.**

Teologiczno-pasterski kompas XXI wieku

□ Kryteria rozpoznawania prawdziwej wiary:

1. **Pełne skoncentrowanie na Chrystusie** – jeśli jakaś nauka marginalizuje lub pomniejsza Chrystusa, **nie jest katolicka.**
 2. **Wierność Credo** – Credo nie jest dodatkiem; **to serce naszej wiary.**
 3. **Czytanie Ojców Kościoła** – Atanazy, Augustyn, Bazyli i inni to światła prowadzące nas do prawdy.
 4. **Życie sakramentalne** – tylko prawdziwy Bóg może być **obecny realnie w Eucharystii.** Zaprzeczenie boskości Chrystusa odbiera sens Mszy Świętej.
 5. **Odwaga w miłości do prawdy** – nie wystarczy „dobrze się czuć” – trzeba **kochać prawdę aż po ofiarę.**
-

Zakończenie: Wzór na nasze czasy

Atanazy nie był fanatykiem ani radykałem. Był **człowiekiem Bożym, wiernym pasterzem, odważnym teologiem.** Jego dziedzictwo nie należy do muzeum – **to kompas dla każdego, kto pragnie trwać w prawdzie Chrystusa.**

W czasach, gdy wielu zniekształca lub rozmywa oblicze Jezusa, Atanazy przypomina, że **wiara nie podlega kompromisom, a prawdziwa miłość do Boga to także jasne wyznawanie Jego boskości.**

„Każdy, kto zapiera się Syna, nie ma też Ojca; kto wyznaje Syna, ma i Ojca.” (1 J 2,23)

Dziś ty i ja jesteśmy wezwani do tej samej walki – nie z nienawiścią, lecz z prawdą i miłością.
Nie z przemocą, lecz poprzez modlitwę, formację i odwagę.

Święty Atanazy, módl się za nami, abyśmy - naśladowając twój przykład - mogli z radością i mocą wyznać: Jezus Chrystus jest prawdziwym Bogiem i prawdziwym człowiekiem, naszym Odkupicielem, naszym Panem, naszym Wszystkim.

Chcesz zgłębić temat? Oto kilka źródeł:

- *Przeciw arianom*, św. Atanazy
- *Katechizm Kościoła Katolickiego*, nr 422-682 (Chrystologia)
- *Lectio divina* nad rozdziałem 1. Ewangelii wg św. Jana

Czy ten artykuł cię zainspirował? Podziel się nim z kimś, kto potrzebuje przypomnienia, **kim naprawdę jest Jezus**. Wiara przekazywana jest świadectwem – a **ty możesz być świadkiem**.

☐ **Święty Atanazy, módl się za nami!**